

Van Jachthuis naar Grote Villa

In 1894 had Charles Spruyt het plan om een villa te bouwen op landgoed Dassenberg. Voor het ontwerp schakelde hij de bekende architect C.P. van Genk uit Bergen op Zoom in. Spruyt, eigenaar van een suikerraffinaderij in Antwerpen, gebruikte het landgoed als zomerverblijf.

Voordat de Grote Villa werd gebouwd, stond er op het terrein een Jachthuis. Niet alleen de familie Spruyt woonde daar, maar ook eerdere eigenaren van het landgoed, zoals Vrouwe Johanna Maria Sophia Julia van Roman en haar echtgenoot Johan Jakob Haggenmacher. Het Jachthuis werd uitvoerig beschreven in de boedelbeschrijving uit 1843, toen Vrouwe Van Roman overleed.

Op de onderstaande foto's is goed te zien waarom de villa haar naam eer aandoet. De Grote Villa, gebouwd in 1894, is aanzienlijk groter dan het oude Jachthuis. Interessant genoeg werd de villa niet op de fundering van het Jachthuis gebouwd, maar ervoor. Op de foto is te zien dat het oude gebouw tussen twee grote bomen stond. Deze bomen zijn nog zichtbaar achter de nieuw gebouwde villa, wat de indruk wekt dat het Jachthuis ooit direct achter de Grote Villa stond.

De Kadastrale kaart uit 1896 maakt duidelijk waar het Oude Jachthuis en de Grote Villa zich ten opzichte van elkaar bevonden. De oude situatie is weergegeven met blauwe lijnen: het Jachthuis lag ten oosten, terwijl de Grote Villa — in rood aangeduid — ten westen daarvan stond.

Opmerkelijk is dat de twee grote bomen waartussen het Jachthuis ooit stond, er vandaag de dag nog steeds zijn. Wie goed kijkt, ziet ze nog altijd achter de Grote Villa staan.

Het Jachthuis

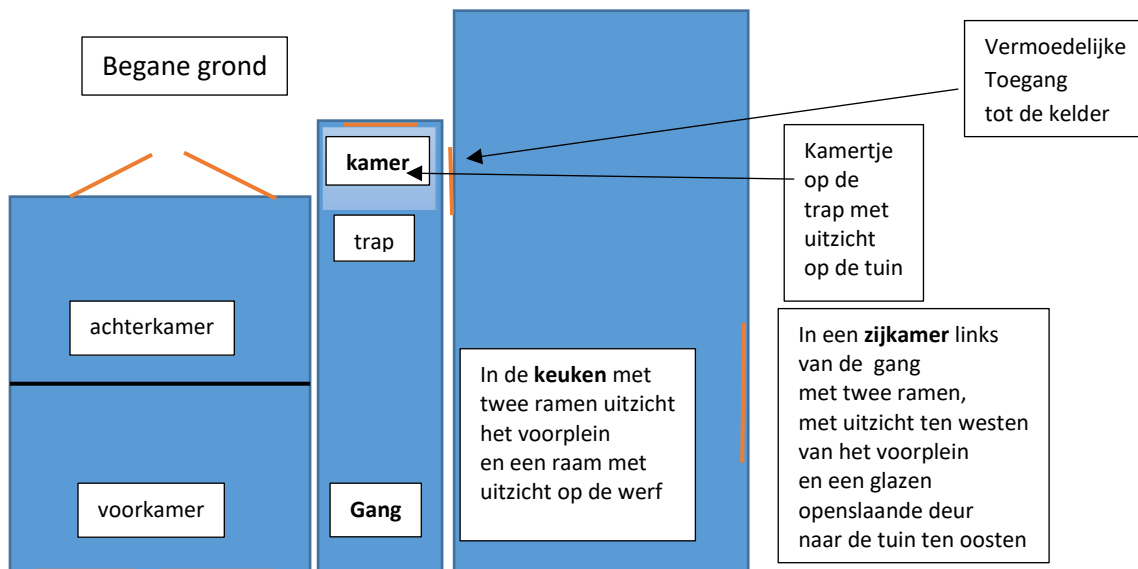

In 1843 overleed Vrouwe Johanna Maria Sophia Julia van Roman op de hoek van de Blauwstraat en de Grote Kerkstraat, in het centrum van Steenberg. Ze huurde daar een kamer bij weduwe Allebes, nadat haar echtgenoot, Johan Jakob Haggenmacher, haar — in afwachting van een echtscheiding — had verboden nog op het landgoed te verblijven. Tot een daadwerkelijke scheiding kwam het echter niet. Op het moment van haar overlijden was haar man afwezig vanwege een lange reis. De dienstmeid, die daartoe gemachtigd was, nam de honneurs waar en deed aangifte voor de boedelbeschrijving.

Bij het opstellen van een boedelbeschrijving worden alle bezittingen kamer voor kamer vastgelegd. Zo'n beschrijving geeft een waardevol beeld van de woning en haar inrichting. Volgens de kadastrale kaart van 1832 had het huis een onregelmatige plattegrond. Opvallend is dat de later gebouwde Grote Villa een vergelijkbare indeling kreeg, maar dan in spiegelbeeld van het oude Jachthuis.

De begane grond was ingericht met een lange gang door het midden van het huis. Aan de linkerzijde bevond zich een zijkamer, op de foto herkenbaar aan de twee ramen links van de voordeur. Uit de boedelbeschrijving blijkt dat aan de achterzijde van deze kamer een openslaande glazen deur naar de tuin leidde. De ruimte was verdeeld in een voor- en achterkamer en werd gebruikt als woonkamer. Dat is af te leiden uit het meubilair en de voorwerpen die er werden aangetroffen. In de 19e eeuw was het overigens gebruikelijk om in zulke vertrekken ook te slapen. Zo werden in deze kamer naast tafels en stoelen ook twee bedden vermeld.

Aan de rechterkant van de gang lag de keuken, zichtbaar op de foto rechts van de voordeur, eveneens met twee ramen. De keuken had bovendien een raam met uitzicht op de werf. Op de werf liepen twee geiten, twee jachthonden en een huishond rond. Er lagen stapels mest, mutsaard (brandhout), hout en as. Ook lagen er twee boten opgeslagen. Daarnaast was er toegang tot een kelder, vermoedelijk vanuit de keuken. In deze kelder werden enkele gebruiksvoorwerpen bewaard, zoals een wasketel, een beddenpan, een Keulse pot en een koffiebusje.

Op basis van de plattegrond en de boedelbeschrijving liep er een lange gang door het midden van het huis. Links van deze gang bevond zich de woonkamer, rechts de keuken. De gang was langer dan de woonkamer, maar korter dan de keuken. Aan het einde van de gang leidde een trap naar boven. Deze trap stond niet direct tegen de buitenmuur, maar iets daarvandaan. Halverwege de trap bevond zich een toegang tot een opkamer — een kleine kamer boven de kelder, bereikbaar vanuit de keuken. Deze opkamer was ingericht als slaapkamer, met onder andere een bed en een stoel.

Verder wordt er gesproken over een zoldertje. Vermoedelijk was dit een kleine ruimte boven de opkamer. Er zijn geen aanwijzingen dat de bovenverdieping een andere plattegrond had dan de begane grond.

Op de foto van het huis zijn op de eerste verdieping drie dakkapellen zichtbaar, evenals een klein torentje op het dak. Volgens de boedelbeschrijving waren er op de bovenverdieping drie ruimtes aanwezig: een bovenkamertje met uitzicht op het voorplein, een middenbovenkamer en een bovenkamer aan de noordzijde van het huis. Omdat er drie kamers zijn en ook drie dakkapellen, mag worden aangenomen dat elke kamer daglicht kreeg via een raam.

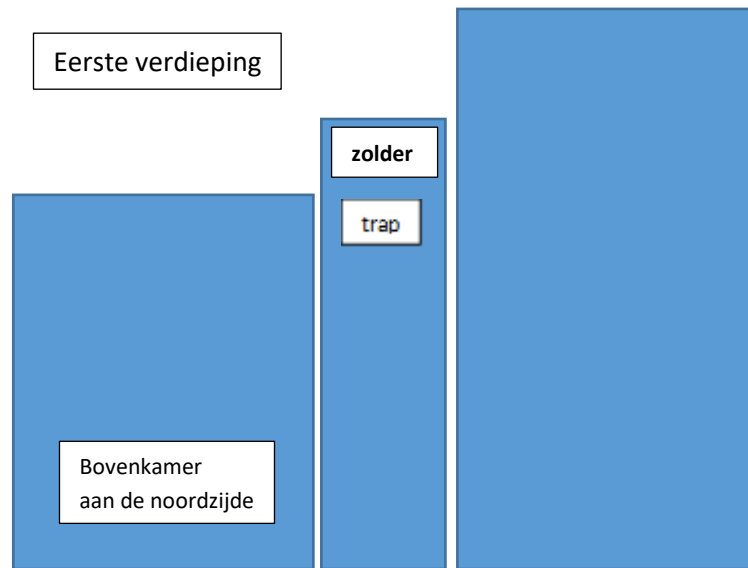
De locatie van de kamers laat zich deels afleiden uit hun beschrijving. De bovenkamer aan de noordzijde lijkt de grootste te zijn. Het bovenkamertje met uitzicht op het plein was waarschijnlijk een kleine ruimte naast de trap, want er staat enkel een ledikant vermeld. De middenbovenkamer lag naar

alle waarschijnlijkheid centraal op de verdieping. Toch blijft er enige onzekerheid over de exacte ligging van deze twee kleinere kamers.

De boedel van de eerste verdieping

De inventaris van de bovenverdieping biedt een bijzonder inkijkje in het dagelijks leven. In de middenbovenkamer bevond zich voornamelijk vrouwelijke kleding en linnengoed. Er stonden enkele lege koffers, een kinderstoeltje en een mandje met speelgoed. Ook was er een vaste kast aanwezig.

De bovenkamer aan de noordzijde was waarschijnlijk de grootste ruimte op deze verdieping. Hier lag een aanzienlijke hoeveelheid huisraad opgeslagen: drie tafels, 22 stoelen, vijf bedden met matrassen, kussens en beddengoed, een verplaatsbaar toilet, extra linnengoed, serviesgoed en vier grote kasten. De omvang van deze kasten blijkt uit de inhoud:

- **Kast 1:** Serviesgoed – 80 borden, 25 schotels, diverse flessen en glazen, 20 kop-en-schotels.
- **Kast 2:** Linnengoed – o.a. 45 handdoeken, 11 katoenen kussenslopen, 100 servetten, 17 tafellakens, 52 beddenlakens, 49 kussenslopen.
- **Kast 3:** Allerlei voorwerpen – waaronder zes familieportretten, een lavementtafeltje, een tinnenspuut (voor darmproblemen), een houten citroenpers, twee oude Brabantse muntstukken en een ijzeren slot.
- **Kast 4:** Boeken en curiosa – boeken, schilderijen, een vuur- en slagpistool, landkaarten, een atlas en een defect orgeltje.

Daarnaast was er nog een kist met zilveren servies en bestek.

De zolder

Tot slot was er nog een zolder, waar onder andere enkele houten kistjes en kruiken werden bewaard. Opmerkelijk zijn de vier tapijten die hier lagen, die niet alleen iets zeggen over de inrichting, maar ook over de kleuren en de indeling van het huis:

- Een tapijt uit de voorste benedenkamer: grijs met rood-groene strepen.
- Een tapijt uit de achterkamer: grijs met groene strepen.
- Een tapijt uit de voorste bovenkamer.
- Een tapijt uit de andere bovenkamer.